

Integrace cizinců v ČR

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Integrace cizinců a integrační politika v ČR

Obsah přednášky

- *Vývoj a koncepce integrační politiky v ČR*
- *Podpora integrace cizinců na lokální úrovni*
- *Strukturální integrace cizinců*

Počátky integrační politiky v ČR

- Zpočátku se zaměřovala na uprchlíky
- Příkladem může být **Státní asistenční program pro integraci** z roku 1994, který uprchlíkům nabízel nájemní bydlení a později také sociální a právní poradenství i bezplatné kurzy českého jazyka

První vládní koncepte integrace cizinců

- V roce 1999 byly i v reakci na zvyšující se počet cizinců přijaty Zásady koncepce integrace cizinců na území České republiky.
- V roce 2000 vláda přijala navazující dokument **Koncepce integrace cizinců na území ČR**, která byla v následujících letech aktualizována.
- **Koordinátorem integrační politiky je Ministerstvo vnitra.**

Zaměření integrační politiky

Vládní koncepce integrace za hlavní cílovou skupinu označila migranty z třetích zemí pobývající legálně v zemi po dobu aspoň jednoho roku.

Za **integrační priority** vymezila:

- **znalost českého jazyka,**
- **ekonomickou soběstačnost,**
- **orientaci v hodnotách a institucích české společnosti**
- **vztahy s příslušníky majority**

Podpora integrace na lokální úrovni

CENTRA NA
PODPORU
INTEGRACE
CIZINCŮ

Od roku 2009 byla v jednotlivých krajích postupně zřízena Centra pro podporu integrace.

Byla zřizována na základě projektů a využívala finanční prostředky z Evropského fondu pro integraci cizinců ze třetích zemí, od roku 2020 jsou financována ze státního rozpočtu.

Většinu (10) ze současných 14 center provozuje Správa uprchlických zařízení MV.

Fungování Center pro podporu integrace

Centra jsou zaměřena na dlouhodobě legálně pobývajících cizince a na držitele mezinárodní ochrany.

Centra zdarma nabízejí:

- Sociální poradenství
- Právní poradenství
- Kurzy českého jazyka
- Tlumočnické služby
- Sociokulturní kurzy

Centra také spravují adaptačně-integrační kurzy, které jsou od 1.1. 2021 povinné pro cizince ze třetích zemí s povolením k dlouhodobému či trvalému pobytu v ČR.

Adaptačně- integrační kurzy

ADAPTAČNĚ-INTEGRAČNÍ KURZY
VÍTEJTE
V ČESKÉ REPUBLICE

ADAPTAČNĚ
INTEGRAČNÍ KURZY
Vítejte v České republice

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Kurz v délce čtyř hodin vede lektor v češtině spolu s tlumočnickem v příslušných jazycích (angličtina, ruština, ukrajinština, španělština, francouzština, srbština, mongolština, arabština a vietnamština).

Cílem kurzu seznámit cizince s podmínkami pobytu či zaměstnání, vzdělávání a zdravotnictví v ČR, dále podat informace o hlavních institucích v zemi, i o zdejší kultuře.

Stolica Praha

- 1 200 000 obyvatel
- největší město v České republice
- 11 000 podnikatelů
- 27 univerzit

Televizní Marky
Alla Petukova
Slovníček

1. ÚVOD
2. POBYT
PAUZA 16:25 - 16:35
3. SVZDĚLÁVÁNÍ /
4. ZAMĚSTNÁNÍ |||||
5. PODNIKÁNÍ |||||
PAUZA 17:40 - 17:50
6. FILM
7. ZDRAVOTNÍ PÉČE
8. BYDĚNÍ

Pobyt v ČR

- **Dlouhodobé vízum** – je udělováno k pobytu nad 90 dnů, s platností max. na jeden rok, Uděluje se na konkrétní dobu pobytu v souladu s požadovaným účelem (zaměstnání, studium, podnikání, rodinné důvody atd.)
- **Dlouhodobý pobyt** – vydává se obvykle na období max. 2 let, lze jej opakovaně prodloužit. Uděluje se za určitým účelem pobytu (zaměstnání, podnikání, studium, vědecký výzkum nebo společné soužití rodiny).
- **Trvalý pobyt** – je možno o něj požádat po pěti letech nepřetržitého pobytu v ČR. K jeho získání je třeba prokázat znalost českého jazyka zkouškou na úrovni A2.
- <https://cestina-pro-cizince.cz/trvaly-pobyt/a2/>

Získání státního občanství ČR

Naturalizace

Mezi podmínky pro získání státního občanství v případě cizinců patří:

- Trvalý pobyt nepřetržitě po dobu alespoň 5 let.
- Potvrzení, že v předchozích letech nespáchali úmyslný trestný čin a že plní další zákonné povinnosti
- Prokázání znalosti českého jazyka
- Prokázání znalosti českých reálií
- Prokázání zdroje a výše příjmů
- Nezatěžování sociálního systému

Úspěšnost uchazečů u zkoušky. Zdroj: ÚJOP UK.

Rok	2015	2016	2017	2018
Český jazyk	81 %	78 %	78 %	78 %
Reálie	99 %	98 %	99 %	99 %

Roční přehled nabytí státního občanství ČR. Zdroj: ČSÚ.

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	Průměr
Počet	4925	5536	6440	5260	4456	5232

Sociální integrace cizinců I

Podmínky pro vstup cizinců na trh práce

Občané zemí EU, EHP, Švýcarska a jejich rodinní příslušníci i cizinci s udělenou mezinárodní ochranou mají vstup na trh práce neomezený.

Občané třetích zemí musí mít povolení k zaměstnání, oprávnění k pobytu a musí jim být udělena zaměstnanecká karta.

Sociální integrace cizinců II

Poskytování zdravotní péče

Nárok na veřejné zdravotní pojištění mají občané EU, cizinci s trvalým pobytem, zaměstnaní cizinci s dlouhodobým vízem a povolením k dlouhodobému pobytu, žadatelé o mezinárodní ochranu, azylanti či držitelé doplňkové ochrany.

Ostatní si musí zajistit komerční cestovní zdravotní pojištění platné po celou dobu svého pobytu.

Sociální integrace cizinců III

Přístup ke vzdělání

Podle školského zákona mají cizinci ze zemí EU stejný přístup ke vzdělávání a školským službám jako občané ČR.

Volný přístup k základnímu vzdělávání mají i cizinci z dalších zemí. Přístup ke střednímu vzdělávání a vyššímu odbornému vzdělávání je v jejich případě podmíněn oprávněným pobytem na území ČR.

Integrace cizinců a sociální systém

Sociální pojištění

Nárok na důchod cizinci získávají po splnění standardních podmínek, (příslušný počet odpracovaných let a dosažení důchodového věku).

V případě občanů třetích zemí je pro poskytnutí důchodu nutnou podmínkou bilaterální dohoda o sociálním zabezpečení mezi ČR a příslušným domovským státem.

Integrace cizinců a sociální systém

Sociální pomoc a státní sociální podpora

Vybrané skupiny cizinců mají nárok na dávky pro osoby se zdravotním postižením, dále na pomoc v hmotné nouzi.

Jiné skupiny cizinců (občané EU, cizinci s trvalým pobytem...) mají nárok na státní sociální podporu.

Počty cizinců podporovaných v ČR v rámci systému sociálního zabezpečení jsou trvale nízké.

Shrnutí

- Koncepční integrační politika se začala v ČR rozvíjet až v závěru 90. let i v reakci na zvyšující se počet cizinců.
- Nová koncepce za hlavní cílovou skupinu integrační politiky označila migranty z třetích zemí pobývajících legálně v zemi po dobu aspoň jednoho roku. Za **integrační priority** zmíněná koncepce vymezila **znalost českého jazyka, ekonomickou soběstačnost, orientace v hodnotách a institucích české společnosti a vztahy s příslušníky majority.**
- Český systém sociálního zabezpečení se vztahuje i na cizince v rámci všech svých tří pilířů.